Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά C

C/2024/6876

28.11.2024

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Ενίσχυση των απαιτήσεων ενημέρωσης των καταναλωτών στην ΕΕ

(Γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(C/2024/6876)

Εισηγητής: **Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER**

Σύμβουλος Alejandro SALCEDO AZNAL

Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	18.1.2024
Νομική βάση	Άρθρο 52 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού
Αρμόδιο όργανο	Τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση»
Έγκριση από το τμήμα	26.6.2024
Έγκριση από την Ολομέλεια	19.9.2024
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	590
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	143/103/13

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Δεδομένης της αυξανόμενης κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των καταναλωτών, η ΕΟΚΕ θεωρεί σκόπιμο να επικαιροποιηθούν και να συστηματοποιηθούν τα δικαιώματά τους κατά τρόπο που να διευκολύνει την επίγνωσή τους και την κατανάλωση με τρόπο υπεύθυνο, με την αποφυγή παράλληλα κάθε είδους αποκλεισμού, ιδίως ψηφιακής, ενεργειακής ή οικονομικής φύσης. Η προσπάθεια καταλογοποίησης των δικαιωμάτων θα πρέπει επίσης να χρησιμεύσει για τον αναγκαίο εννοιολογικό ορισμό της υπεύθυνης κατανάλωσης, ο οποίος θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα ή την πρόσβαση επί ίσοις όροις στην αγορά προϊόντων, αγαθών και υπηρεσιών, με τη συνεκτίμηση της ευπάθειας διαφόρων ομάδων καταναλωτών.

1.2. Η ΕΟΚΕ πιστεύει επίσης ότι η τρέχουσα τεχνολογική καινοτομία προσφέρει λύσεις για τη διασφάλιση του δικαιώματος σε εύκολα προσπελάσιμες, κατανοητές και ευανάγνωστες πληροφορίες στην εσωτερική αγορά μέσω της χρήσης συσκευών και εργαλείων που αναπτύχθηκαν κατά τον εν εξελίξει ψηφιακό μετασχηματισμό (π.χ. οι έξυπνες ετικέτες για την παρακολούθηση των προϊόντων) ή μέσω της εφαρμογής αναδυόμενων ανατρεπτικών τεχνολογιών (μεταξύ άλλων η ρομποτική, η τεχνητή νοημοσύνη, η τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών ή blockchain και η εικονική πραγματικότητα).

1.3. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ, εκφράζει μεν την ικανοποίησή της για την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ενδυναμώσει τους καταναλωτές κατά την πράσινη μετάβαση, αλλά επισημαίνει την ανάγκη να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή της σχετικής οδηγίας, καθώς και όλων των άλλων υφιστάμενων διατάξεων που αποσκοπούν στην προστασία των καταναλωτών. Είναι επίσης σημαντικό να αναβαθμιστεί περαιτέρω το επίπεδο προστασίας με τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της, έτσι ώστε οι καταναλωτές να μπορούν επίσης να ενημερώνονται σχετικά με τις κοινωνικές και εργασιακές συνθήκες υπό τις οποίες παράγονται και αγοράζονται τα αγαθά και οι υπηρεσίες.

1.4. Η ΕΟΚΕ, λαμβάνοντας υπόψη τη συμβατική ανισορροπία εξαιτίας της ασύμμετρης πληροφόρησης των καταναλωτών και σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης, θεωρεί αναγκαία την εφαρμογή μηχανισμών ιχνηλασιμότητας για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και εργατικών κινδύνων που εντοπίζονται, έτσι ώστε να μπορούν οι αρμόδιες εθνικές αρχές να λαμβάνουν τα αναγκαία προληπτικά μέτρα με συντονισμένο τρόπο. Όσον αφορά τους ιστοτόπους που περιέχουν πληροφορίες για τους καταναλωτές, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ ενός πιο ουδέτερου σχεδιασμού χωρίς σκοτεινά μοτίβα.

1.5. Τέλος, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις πρακτικές ορισμένων παρόχων υπηρεσιών δικτυακών πλατφορμών και μηχανών αναζήτησης που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τα δικαιώματα των καταναλωτών, καθώς και για το παράνομο περιεχόμενο που ενδέχεται να επηρεάζει την προστασία των νεότερων καταναλωτών. Επ' αυτού, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάγκη ενίσχυσης των μέτρων για την εποπτεία και τον έλεγχο του δικαιώματος των καταναλωτών στην ενημέρωση, λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική εξάλειψη των εν λόγω πρακτικών.

2. **Ιστορικό**

2.1. Το νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των καταναλωτών για μια βιώσιμη ανάκαμψη», το οποίο έχει προγραμματιστεί για την περίοδο 2020-2025, αποτελεί το πλαίσιο του προγράμματος δράσης της ΕΕ για την ανάπτυξη των πολιτικών της με θέμα την προστασία των καταναλωτών και περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους τομείς προτεραιότητας:

α) προστασία των ευάλωτων ομάδων με τη δυνατότητα ικανοποίησης των ειδικών αναγκών των καταναλωτών σε καταστάσεις που ίσως να οφείλονται, μεταξύ άλλων, σε μη ειδικές κοινωνικές συνθήκες που επηρεάζουν μεμονωμένους καταναλωτές ή ομάδες καταναλωτών·

β) προστασία των καταναλωτών σε παγκόσμιο πλαίσιο, διασφάλιση της ασφάλειας των εισαγωγών και προστασία των καταναλωτών της ΕΕ από αθέμιτες πρακτικές στις οποίες καταφεύγουν οντότητες που δεν είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ μέσω της εποπτείας της αγοράς και της στενότερης συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των χωρών εταίρων της ΕΕ.

2.2. Παράλληλα, το θεματολόγιο αυτό περιλαμβάνει επίσης την ενημέρωση των καταναλωτών και τον ουσιώδη σεβασμό των δικαιωμάτων τους ως ένα από τα τομεακά μέτρα του νέου θεματολογίου για τους καταναλωτές, με κανόνες που περιλαμβάνουν —σε σχέση με το θέμα της παρούσας γνωμοδότησης— την οδηγία για την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση ([1]), τον κανονισμό για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας των καταναλωτών ([2]) και τον κανονισμό για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων ([3]).

2.3. Έτσι, η οδηγία για την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση τροποποιεί τις οδηγίες για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και τα δικαιώματα των καταναλωτών, γεγονός που έχει θετική επίδραση στην ενημέρωση των καταναλωτών, αν και η τελευταία παραμένει ελλιπής, δεδομένου ότι η απαίτηση ενημέρωσης σχετικά με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων, των αγαθών και των υπηρεσιών δεν αναφέρεται σε πτυχές που σχετίζονται με τις κοινωνικές και εργασιακές συνθήκες υπό τις οποίες παράγονται, διανέμονται και παρέχονται τα εν λόγω προϊόντα, αγαθά και υπηρεσίες.

2.4. Με τη σειρά του, ο κανονισμός για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας των καταναλωτών επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών, γεγονός που διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων και την κοινή δράση για την ολοκληρωμένη και αποτελεσματική εφαρμογή των σχετικών μέτρων διακρίβωσης της τήρησης των οικείων κανόνων.

2.5. Ομοίως, βάσει της ανταλλαγή πληροφοριών στις κοινοποιήσεις έγκαιρης προειδοποίησης μέσω του μηχανισμού «Safety Gate», που προβλέπεται στον κανονισμό για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προβεί στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό τους. Η συμπερίληψη παράτυπων επιχειρηματικών πρακτικών κοινωνικού και εργατικού χαρακτήρα στις διαδικασίες αξιολόγησης για τον καθορισμό των προληπτικών μέτρων που πρέπει να ληφθούν μπορεί να είναι ένας από τους άξονες εργασίας

2.6. Εκτός από το ιστορικό που περιγράφεται ανωτέρω, θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) της Ατζέντας του 2030, με έμφαση —λόγω της σχέσης τους με το σκοπό της παρούσας γνωμοδότησης— στον ΣΒΑ 5 για την ισότητα των φύλων, στον ΣΒΑ 8 για την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη, στον ΣΒΑ 10 για τη μείωση των ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών, καθώς και στον ΣΒΑ 12 για τη διασφάλιση βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης.

([1]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/825 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2024, για την τροποποίηση των οδηγιών 2005/29/ΕΚ και 2011/83/ΕΕ όσον αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση μέσω καλύτερης προστασίας από αθέμιτες πρακτικές και μέσω καλύτερης ενημέρωσης (*ΕΕ L, 2024/825, 6.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/825/oj*).

([2]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12 Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 (ΕΕ L 345 της 27.12.2017, σ. 1).

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2023/988 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2023 για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1025/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας (ΕΕ) 2020/1828 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 87/357/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 135 της 23.5.2023, σ. 1).

3. **Η ενημέρωση των καταναλωτών στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ**

3.1. Το κανονιστικό πλαίσιο για τις πολιτικές προστασίας των δικαιωμάτων των καταναλωτών διασφαλίζει την πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για την προστασία των καταναλωτών από πρακτικές που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία, την ασφάλεια ή τα οικονομικά τους συμφέροντα. Ωστόσο, δεν συμπεριλαμβάνει τις πληροφορίες που αφορούν πρακτικές σχετικές με τις αποφάσεις αγοράς των καταναλωτών βάσει κοινωνικών και εργασιακών κριτηρίων.

3.2. Παρ' όλα αυτά, έχουν αναπτυχθεί πρωτοβουλίες για την ενημέρωση, τη διάδοση και την προώθηση ηθικών εμπορικών πρακτικών σύμφωνα με τις αρχές του δίκαιου εμπορίου ή για την προώθηση μιας πιο αλληλέγγυας, προσβάσιμης και χωρίς αποκλεισμούς κατανάλωσης, γεγονός που ενθάρρυνε τους καταναλωτές να συνειδητοποιήσουν καλύτερα τις επιλογές μάρκας και προϊόντων, επιδιώκοντας, πέρα από την ικανοποίηση των επιθυμιών και των αναγκών τους, την αναγνώριση εκείνων που είναι πιο συμβατά με τις προσωπικές τους αξίες.

3.3. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να παρέχονται στους καταναλωτές προσβάσιμες και κατανοητές πληροφορίες τις οποίες μπορούν να ενσωματώσουν στις ενημερωμένες επιλογές τους, οδηγούμενοι έτσι στην —τόσο ορθολογική όσο και συναισθηματική— επιλογή μάρκας και προϊόντων, ιδίως σε σχέση με τις εμπειρίες αγοράς στους διάφορους διαύλους πωλήσεων.

3.4. Η ενίσχυση της ενημέρωσης των καταναλωτών μέσω της συμπερίληψης πληροφοριών κοινωνικού και εργασιακού χαρακτήρα δεν θα πρέπει να σημαίνει την παράλειψη άλλων πληροφοριών για προϊόντα ή υπηρεσίες ή των χαρακτηριστικών προσβασιμότητας και αναγνωσιμότητας. Επίσης, δεν θα πρέπει να οδηγεί σε υπερβολικά μεγάλο όγκο πληροφοριών λόγω της έκτασης ή της ασάφειας του περιεχομένου τους, δημιουργώντας σύγχυση όσον αφορά την αφομοίωση και την κατανόησή τους.

3.5. Η επέκταση αυτή των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή του ο καταναλωτής συμβάλλει επίσης στη βελτίωση της διαφάνειας της αγοράς, στο μέτρο που επιτρέπει μεγαλύτερη συμμετρία στις συμβατικές σχέσεις που έχουν συναφθεί, εμποδίζοντας έτσι την εκδήλωση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών.

3.6. Ωστόσο, για να είναι αποτελεσματική αυτή η ενίσχυση των πληροφοριών, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι είναι αληθείς και ότι το περιεχόμενό τους ανταποκρίνεται πιστά στα χαρακτηριστικά των εκάστοτε αγαθών και των υπηρεσιών. Είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος της προβολής ψευδεπίγραφης κοινωνικής ταυτότητας, έτσι ώστε να διασφαλιστούν πολιτικές και πρακτικές πραγματικά συμβατές με την εταιρική κοινωνική ευθύνη και την τήρηση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων, καθώς και διαφανή μέτρα και ενημέρωση με αποδέκτες τους καταναλωτές, με την αποφυγή παραπλανητικών πληροφοριών.

3.7. Εν κατακλείδι, η αναβάθμιση των πληροφοριών όχι μόνο συνεπάγεται την ορθή παρουσίαση του περιεχομένου τους, αλλά απαιτεί επίσης ενέργειες επιτήρησης και ελέγχου από τις εθνικές αρχές για την επαλήθευση των πληροφοριών και τη λήψη, κατά περίπτωση, κατάλληλων μέτρων, ιδίως στα της κυβερνοασφάλειας και της προστασίας των ψηφιακών δικαιωμάτων των καταναλωτών.

4. **Προτάσεις της ΕΟΚΕ για την ενίσχυση των απαιτήσεων ενημέρωσης των καταναλωτών στην ΕΕ**

4.1. Η ΕΟΚΕ προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στα κράτη μέλη να προβούν σε αξιολόγηση της ισχύουσας νομοθεσίας, έτσι ώστε να εκτιμηθεί αφ' ενός κατά πόσον η νομοθεσία αυτή επαρκεί για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών στην ενημέρωση σχετικά με τις κοινωνικές και εργασιακές πτυχές των προϊόντων και των υπηρεσιών και, αφ' ετέρου, κατά πόσον η εφαρμογή της είναι εξίσου αποτελεσματική στο ηλεκτρονικό εμπόριο ή κατά πόσον πρέπει να προσαρμοστεί στα χαρακτηριστικά των αγαθών, των προϊόντων, των δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών και στον δίαυλο μέσω του οποίου πραγματοποιούνται οι εμπορικές συναλλαγές.

4.2. Η ΕΟΚΕ προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναπτύξουν εκστρατείες ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, έτσι ώστε ότι η αναβάθμιση των πληροφοριών που προβάλλονται να είναι γνωστή στους καταναλωτές και να προαχθεί η ευαισθητοποίησή τους και να χρησιμοποιούνται στις αγορές τους.

4.3. Η ΕΟΚΕ προτρέπει επίσης την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να επανεξετάσουν και να επικαιροποιήσουν τα δικαιώματα των καταναλωτών, ορίζοντας την υπεύθυνη κατανάλωση και τους τομείς ανάπτυξής της, έτσι ώστε να διευκολυνθούν ο σχεδιασμός και η λήψη των συναφών μέτρων κατά τρόπο κοινό και συντονισμένο.

4.4. Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης σκόπιμη τη δημιουργία μιας ευρωπαϊκής «υπηρεσίας μίας στάσης» για την προστασία των καταναλωτών, η οποία θα ενοποιεί τις τομεακές διαδικασίες που θα διευκολύνουν την ενημέρωση των καταναλωτών και την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων τους.

4.5. Τέλος, η ΕΟΚΕ προτείνει να αξιολογηθεί κατά πόσον υπάρχει ανάγκη για εκτεταμένη εφαρμογή των υφιστάμενων μηχανισμών έγκαιρου εντοπισμού με μέλημα την ενίσχυση της ιχνηλασιμότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών κατά μήκος της αξιακής τους αλυσίδας, ιδίως σε εκείνους τους διαύλους πωλήσεων στους οποίους η ιχνηλάτηση είναι πιο περίπλοκη.

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 2024.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Oliver RÖPKE

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα ακόλουθα σημεία της γνωμοδότησης του τμήματος τροποποιήθηκαν μέσω των τροπολογιών που ενέκρινε η Ολομέλεια, αλλά συγκέντρωσαν στην αρχική τους μορφή περισσότερο από το ένα τέταρτο των έγκυρων ψήφων (άρθρο 74 παράγραφος 4 του Εσωτερικού Κανονισμού):

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) εκτιμά την πρόοδο που έχει σημειωθεί προσφάτως όσον αφορά την ενδυνάμωση των καταναλωτών κατά την πράσινη μετάβαση και παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν αποτελεσματικά την πρόσφατα εγκριθείσα οδηγία σχετικά με την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση, η οποία θα διασφαλίσει καλύτερες και πιο εναρμονισμένες πληροφορίες σχετικά με την ανθεκτικότητα και τη δυνατότητα επισκευής των προϊόντων.

1.2. Προτείνει να εξασφαλιστούν προσβάσιμες, ευανάγνωστες και εύληπτες πληροφορίες για όλους, ιδίως δε τα άτομα με αναπηρία, καθώς και όσον αφορά τα αγαθά και τις υπηρεσίες από τρίτες χώρες. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να επιβαρύνει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με υπερβολικό διοικητικό φόρτο.

1.3. Μια επιτυχημένη καταναλωτική ρύθμιση που λαμβάνει υπόψη την ανάγκη προστασίας των καταναλωτών, αλλά και την ανάγκη για ένα απλό και λειτουργικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις ΜΜΕ, ενισχύει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ενιαία αγορά και τους φορείς της και συμβάλλει στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μέσω της αυξημένης εμπιστοσύνης στην κατανάλωση.

1.4. Το κεκτημένο της ΕΕ για τα δικαιώματα των καταναλωτών θεωρείται περίπλοκο, κατακερματισμένο και ιδιαίτερα δύσκολο στη συμμόρφωση όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις. Οι κανόνες της ΕΕ για τους καταναλωτές θα πρέπει να απλουστευθούν και να εξορθολογιστούν, ώστε να διευκολυνθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με αυτούς και να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν τα δικαιώματά τους.

1.5. Το δικαίωμα στην ενημέρωση των καταναλωτών στην εσωτερική αγορά μπορεί να ενισχυθεί με τη χρήση έξυπνης επισήμανσης των προϊόντων για την παρακολούθηση της κατάστασής τους και την τόνωση του ψηφιακού μετασχηματισμού, μέσω της ανάπτυξης της ρομποτικής, της τεχνητής νοημοσύνης, της αλυσίδας συστοιχιών (blockchain) και της εικονικής πραγματικότητας.

1.6. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να υποβάλει έκθεση σχετικά με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/2394 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12 Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών [εφεξής «κανονισμός (ΕΕ) 2017/2394»]. Η έκθεση αξιολόγησης είναι απαραίτητη για την ανάλυση τυχόν περαιτέρω αναγκών επικαιροποίησης του πλαισίου συνεργασίας των αρχών προστασίας των καταναλωτών.

1.7. Το κεκτημένο της ΕΕ για τα δικαιώματα των καταναλωτών θεωρείται περίπλοκο, κατακερματισμένο και ιδιαίτερα δύσκολο στη συμμόρφωση όσον αφορά τις μικρές επιχειρήσεις. Οι κανόνες της ΕΕ για τους καταναλωτές θα πρέπει να απλουστευθούν και να εξορθολογιστούν, ώστε να διευκολυνθεί η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με αυτούς και να διασφαλιστεί ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν τα δικαιώματά τους. Η περαιτέρω εναρμόνιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών στην ΕΕ θα ενθάρρυνε επίσης το διασυνοριακό εμπόριο στην ενιαία αγορά, εμπλουτίζοντας έτσι τις καταναλωτικές επιλογές που έχουν στη διάθεσή τους οι πολίτες.

1.8. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις ενημερώνονται με σαφή τρόπο σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους αναφορικά με τη νομοθεσία για τους καταναλωτές, για παράδειγμα μέσω ενός επικαιροποιημένου καταλόγου δικαιωμάτων των καταναλωτών. Η χρήση της εναλλακτικής επίλυσης των διαφορών θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνεται στις καταναλωτικές διαφορές.

1.9. Τέλος, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τις επιδόσεις των παρόχων υπηρεσιών διαδικτυακών πλατφορμών και μηχανών αναζήτησης, όσον αφορά το δικαίωμα των καταναλωτών στην ενημέρωση και την υποχρέωση εφαρμογής εύλογων, αναλογικών και αποτελεσματικών μέτρων μετριασμού για την αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων και του παράνομου περιεχομένου, ιδίως όσον αφορά την προστασία των ανηλίκων. Επ' αυτού, η ΕΟΚΕ ζητεί την ίση μεταχείριση των φορέων εκμετάλλευσης σε ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα έναντι των φορέων από τρίτες χώρες.

2. **Ιστορικό πλαίσιο**

2.1. Το πρόγραμμα δράσης της ΕΕ σε θέματα πολιτικής καταναλωτών βασίζεται στο Νέο θεματολόγιο για τους καταναλωτές (εφεξής «το θεματολόγιο»). Το θεματολόγιο αυτό είχε ως στόχο να δώσει ένα επικαιροποιημένο όραμα στην πολιτική της ΕΕ για την προστασία των καταναλωτών για την περίοδο 2020-2025, υπό τον τίτλο «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας των καταναλωτών για μια βιώσιμη ανάκαμψη».

2.1.1. Το θεματολόγιο περιλαμβάνει τους ακόλουθους βασικούς τομείς προτεραιότητας:

α) πράσινη μετάβαση, η οποία έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι τα βιώσιμα προϊόντα και ο βιώσιμος τρόπος ζωής είναι προσβάσιμα σε όλους·

β) ψηφιακός μετασχηματισμός, με στόχο τη δημιουργία ασφαλέστερου ψηφιακού χώρου για τους καταναλωτές, όπου θα προστατεύονται τα δικαιώματά τους·

γ) αποτελεσματικός σεβασμός και εποπτεία, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι παραπλανητικοί περιβαλλοντικοί ισχυρισμοί και οι αθέμιτες εμπορικές πρακτικές σε σχέση με τεχνικές άσκησης διαδικτυακής επιρροής και εξατομίκευσης·

δ) προστασία των ευάλωτων ομάδων με τη δυνατότητα ικανοποίησης των ειδικών αναγκών των καταναλωτών σε καταστάσεις που ίσως να οφείλονται, μεταξύ άλλων, σε μη ειδικές κοινωνικές συνθήκες που επηρεάζουν μεμονωμένους καταναλωτές ή ομάδες καταναλωτών·

ε) προστασία των καταναλωτών σε παγκόσμιο πλαίσιο, διασφάλιση της ασφάλειας των εισαγωγών και προστασία των καταναλωτών της ΕΕ από αθέμιτες πρακτικές στις οποίες καταφεύγουν οντότητες που δεν είναι εγκατεστημένες στην ΕΕ μέσω της εποπτείας της αγοράς και της στενότερης συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές των χωρών εταίρων της ΕΕ.

2.2. Με τη σειρά του, το θεματολόγιο προβλέπει, μεταξύ άλλων τομεακών μέτρων, την ενημέρωση των καταναλωτών και τον αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων τους. Προς τούτο, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2394, οι δημόσιες αρχές των κρατών μελών συγκροτούν ένα ευρωπαϊκό δίκτυο που διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργατική δράση κατά παραβιάσεων της νομοθεσίας περί προστασίας των καταναλωτών.

2.3. Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/988 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων [εφεξής «κανονισμός (ΕΕ) 2023/988»], ο οποίος αποσκοπεί στη βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, εξασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, προβλέπει ότι η Επιτροπή θα αναπτύξει περαιτέρω, θα εκσυγχρονίσει και θα διατηρήσει το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης «Safety Gate» για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με διορθωτικά μέτρα.

2.4. Πρόσφατα δε, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν οδηγία για την ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των καταναλωτών μέσω της τροποποίησης της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και της οδηγίας για τα δικαιώματα των καταναλωτών και της προσαρμογής τους στην πράσινη μετάβαση και την κυκλική οικονομία ([1]).

2.5. Παρότι η οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών υποχρεώνει τους εμπόρους να παρέχουν στους καταναλωτές πληροφορίες σχετικές τόσο με τα κύρια χαρακτηριστικά των αγαθών ή των υπηρεσιών τους όσο και με την ανθεκτικότητα και τη δυνατότητα επισκευής τους, δεν καλύπτει πτυχές της ιχνηλασιμότητάς τους στον κοινωνικό και εργασιακό τομέα. Ωστόσο, αυτές διαλαμβάνονται ήδη από τη σχετική με άλλα πεδία νομοθεσία.

2.6. Σε ένα υψηλότερο επίπεδο ανάλυσης, θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) της Ατζέντας του 2030 και οι επιμέρους επιδιώξεις που σχετίζονται με αυτούς. Μολονότι οι περισσότεροι ΣΒΑ αφορούν πολιτικές ενημέρωσης και προστασίας των καταναλωτών, η συμβολή των οποίων στην επίτευξη αυτών των ΣΒΑ είναι πολύ σημαντική, αξίζει να τονιστεί η συνυπευθυνότητα που μπορούν να επιδείξουν οι καταναλωτές σε ορισμένους από αυτούς, μέσω των καταναλωτικών συνηθειών τους. Οι εν λόγω στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης είναι ο ΣΒΑ 12 «Υπεύθυνη παραγωγή και κατανάλωση», καθώς και ο ΣΒΑ 5 «Ισότητα των φύλων», ο ΣΒΑ 8 «Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη» και ο ΣΒΑ 10 «Λιγότερες ανισότητες».

3. **Η ενημέρωση των καταναλωτών στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ**

3.1. Σύμφωνα με τις διάφορες διαστάσεις που θα μπορούσαν να θεωρηθούν συνιστώσες της υπεύθυνης κατανάλωσης (π.χ. υγιεινά, ασφαλή, βιώσιμα, θεμιτά και αλληλέγγυα, χωρίς αποκλεισμούς και ευπρόσιτα προϊόντα), μπορεί να λεχθεί ότι η ρυθμιστική ανάπτυξη και οι πολιτικές της ΕΕ που αφορούν την ενημέρωση και την προστασία των καταναλωτών εγγυώνται επαρκώς τα δικαιώματα στην υγιεινή και ασφαλή κατανάλωση, καθώς και την προστασία των οικονομικών και νομικών συμφερόντων τους. Ωστόσο, δεν παρατηρείται παρόμοιο επίπεδο προστασίας όσον αφορά τις πληροφορίες ως προς τον ηθικό, αλληλέγγυο, χωρίς αποκλεισμούς ή προσβάσιμο χαρακτήρα.

3.2. Έχει, πάντως, σημειωθεί κάποια πρόοδος όσον αφορά τη διάδοση και την ευαισθητοποίηση στα της θεμιτής και αλληλέγγυας κατανάλωση, ιδίως μέσω πρωτοβουλιών υπέρ του δίκαιου εμπορίου, καθώς και σχετικά με την χωρίς αποκλεισμούς ή ευπρόσιτη κατανάλωση, από την άποψη της προστασίας των ευάλωτων ομάδων.

([1]) COM(2022) 143 final.

3.3. Σήμερα οι καταναλωτές είναι καλύτερα ενημερωμένοι λόγω της ευρείας διαθεσιμότητας πληροφοριών μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, της αυξημένης διαφάνειας από τις εταιρείες, των αυξημένων κανονιστικών απαιτήσεων και της προορατικής συμπεριφοράς των καταναλωτών. Αυτή η βελτιωμένη πρόσβαση στις πληροφορίες τους δίνει τη δυνατότητα να λαμβάνουν πιο ενημερωμένες και συνειδητές αποφάσεις αγοράς, γεγονός που συνιστά σημαντική αλλαγή σε σχέση με την προηγούμενη συμπεριφορά των καταναλωτών, όταν οι πληροφορίες ήταν πιο περιορισμένες και δυσκολότερες στην απόκτηση πληροφοριών. Ωστόσο, η ενδυνάμωση των καταναλωτών κατά την πράσινη μετάβαση, καθώς και η αύξηση της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σχετικά με τις σχετικές πτυχές, αποτελούν σημαντικό καθήκον στην εκπλήρωση του οποίου οι οργανώσεις καταναλωτών μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο.

3.4. Οι καταναλωτές συμπληρώνουν ολοένα και περισσότερο την ποιότητα και την τιμή με άλλα κριτήρια αγοράς που καθορίζουν τη συνυπευθυνότητά τους αναφορικά με κοινωνικοπεριβαλλοντικά ζητήματα, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν. Ωστόσο, η ενσωμάτωση αυτών των κριτηρίων βασίζεται σε τεκμηριωμένες αποφάσεις που μπορούν να επηρεάσουν την αλλαγή των συνηθειών, προκαλώντας ανησυχίες που πρέπει να διασκεδάζονται μέσω της ενέργειας της αγοράς που προσπορίζει ευεξία. Η διαδικασία αυτή έρχεται σε αντίθεση με τη συναισθηματική εμπειρία που συνοδεύει τις αυθόρμητες αγορές, μειώνοντας την ένταση που προκαλεί η επιθυμία απόκτησής τους.

3.5. Σε συνάρτηση με τη φύση των διαφόρων κριτηρίων αγοράς προκύπτουν θετικά ή αρνητικά εξωτερικά αποτελέσματα της κατανάλωσης, με βάση τον αντίκτυπο που έχει στους τρίτους η εν λόγω απόφαση αγοράς (όπου «τρίτος»: οποιοσδήποτε εξωτερικός παράγοντας, απτός ή όχι).

3.6. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση των πληροφοριών που απαιτούνται για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων αγοράς συνίσταται στην γνώση των θετικών ή αρνητικών εξωτερικών επιδράσεων του προϊόντος, βάσει της οποίας το προϊόν επιλέγεται ή απορρίπτεται, ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να ασκούν τη δύναμη τους στην αγορά μέσω των αγορών που πραγματοποιούν.

3.7. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ανησυχία της για τον υπερβολικό διοικητικό φόρτο, ιδίως για τις μεσαίες και τις μικρές επιχειρήσεις, καθώς μέρος του ενδέχεται να είναι περιττό και να δυσχεραίνει, ενίοτε, την ομαλή λειτουργία τους. Η χρήση πιο ουδέτερου και εξορθολογισμένου πλαισίου καταναλωτικού δικαίου θεωρείται επίσης πιο θετική, τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις επιχειρήσεις. Μια επιτυχημένη καταναλωτική ρύθμιση που λαμβάνει υπόψη την ανάγκη προστασίας των καταναλωτών, αλλά και την ανάγκη για ένα απλό και λειτουργικό πλαίσιο για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις ΜΜΕ, ενισχύει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ενιαία αγορά και τους φορείς της και συμβάλλει στην αύξηση της οικονομικής ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μέσω της αυξημένης εμπιστοσύνης στην κατανάλωση. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι οι επιχειρήσεις έχουν κίνητρο με γνώμονα την αγορά να παρέχουν πληροφορίες βιωσιμότητας στους καταναλωτές, καθώς αυτό ενισχύει τη φήμη τους και την εμπιστοσύνη των πελατών και των επενδυτών, πράγμα που οδηγεί εν τέλει σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

3.8. Η ενίσχυση της ενημέρωσης των καταναλωτών παρέχει επίσης μεγαλύτερη συμμετρία πληροφόρησης και διαφάνεια μεταξύ των διαφόρων φορέων της αγοράς, δυσχεραίνοντας την εκδήλωση αθέμιτων πρακτικών και εξισορροπώντας τη δύναμη των καταναλωτών με εκείνη άλλων παραγόντων, δεδομένου ότι είναι απαραίτητο για τις δίκαιες εμπορικές συναλλαγές οι καταναλωτές να έχουν στη διάθεσή τους όλες τις πληροφορίες που διαθέτει κάθε έμπορος σχετικά με το προϊόν, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που εμπορεύεται.

3.9. Ταυτόχρονα, η ενίσχυση των πληροφοριών σε πρώτο βαθμό μπορεί να διευκολύνει τη σύγκριση των προϊόντων και τη λήψη πιο ενημερωμένων καταναλωτικών αποφάσεων και, με τη σειρά της, να παρέχει τις πληροφορίες αυτές σε άλλους καταναλωτές που είτε δεν διαθέτουν τις πληροφορίες αυτές είτε το επίπεδο γνώσης τους δεν μπορεί να εκφραστεί μέσω πράξεων αγοράς, γεγονός που συνιστά περιοριστικό αποτέλεσμα που ενεργοποιεί τις αποφάσεις αγοράς μεταξύ των καταναλωτών και των δικτύων τους. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να ενισχυθούν οι κατάλογοι των καταναλωτών και των περιβαλλοντικών καταγγελιών που προβλέπονται ήδη στη νομοθεσία που εγκρίθηκε πρόσφατα από την Επιτροπή.

3.10. Ωστόσο, αυτό το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα της ενίσχυσης της πληροφόρησης πρέπει να συνοδεύεται από μια προσπάθεια παρακολούθησης ώστε να εξασφαλίζεται πιστή αντιστοιχία μεταξύ του περιεχομένου των πληροφοριών και των πραγματικών χαρακτηριστικών των προϊόντων, ενισχύοντας έτσι την αφοσίωση στο προϊόν και στο εμπορικό σήμα ([2]). Η προώθηση της χρήσης συστημάτων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, όπως έχει ήδη επισημάνει η ΕΟΚΕ, μπορεί να συμβάλει στη διόρθωση των υφιστάμενων αποκλίσεων.

3.11. Οι τεχνολογικές εφαρμογές μπορούν επί του παρόντος να παρακάμπτουν τους χωρικούς περιορισμούς που καθιστούν δύσκολη την λεπτομερή αναγραφή των πληροφοριών στη συσκευασία τους. Στο πλαίσιο αυτό, οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί σχετικά με το ψηφιακό διαβατήριο προϊόντος αποτελούν σαφές βήμα προόδου και η ΕΟΚΕ προσβλέπει στην εφαρμογή του.

([2]) Έκθεση του Enrico Letta (2024) «Much more than a market. Speed, security, solidarity. Empowering the single market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU citizens» (Όχι μόνο μια απλή αγορά: Ταχύτητα, ασφάλεια, αλληλεγγύη. Ενδυνάμωση της ενιαίας αγοράς για την επίτευξη βιώσιμου μέλλοντος και ευημερίας για όλους τους πολίτες της ΕΕ).

3.12. Όσον αφορά την ενίσχυση των πληροφοριών σε ιστοτόπους που εμπορεύονται προϊόντα και δραστηριότητες —υπό την προϋπόθεση ότι είναι χρήσιμες και δεν οδηγούν σε υπερβολικό όγκο πληροφοριών— η επέκταση του περιεχομένου των πληροφοριών δεν προκαλεί πρόβλημα χώρου, αλλά η παρουσίαση των πληροφοριών πρέπει να είναι εύκολα προσπελάσιμη και να μην ανακατευθύνεται σε άλλες διευθύνσεις URL που καθιστούν δύσκολη την ανάγνωσή τους, όπως προβλέπεται ήδη νομικά, και, ως εκ τούτου, η συμμόρφωση πρέπει να επαληθεύεται.

3.13. Στον ψηφιακό τομέα, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να αναλάβουν ενεργή δραστηριότητα στην προάσπιση του δικαιώματος ενημέρωσης των χρηστών διαδικτυακών πλατφορμών και μηχανών αναζήτησης από τους παρόχους, καθώς και με τα μέτρα που μπορούν να λάβουν για την αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων που εντοπίζουν κατά τη διαδικασία εκτίμησης κινδύνου που ενέχουν οι υπηρεσίες τους και τα συναφή συστήματα, συμπεριλαμβανομένων των αλγοριθμικών συστημάτων, ή των κινδύνων που προκύπτουν από τη χρήση των υπηρεσιών τους.

3.13.1. Οι κοινωνικές εξελίξεις απαιτούν την αντιμετώπιση περισσότερων σημερινών προκλήσεων, όπως η μαζική συλλογή δεδομένων, ο έλεγχος δεδομένων, η διατάραξη από απειλές, οι υβριδικές απειλές, η κυβερνοασφάλεια, η παραπληροφόρηση και η χειραγώγηση των πληροφοριών, οι οποίες συνδέονται με παραδοσιακά προβλήματα πληροφόρησης των καταναλωτών, τα οποία κυμαίνονται από προβλήματα με τις υπηρεσίες γραφείου τελετών σε διάφορα κράτη μέλη, για παράδειγμα, έως αναδυόμενα προβλήματα που σχετίζονται με τον ψηφιακό κόσμο.

3.14. Η συμπερίληψη του δικαιώματος επισκευής των προϊόντων, όπως έχει ήδη επισημάνει η ΕΟΚΕ, συμβάλλει επίσης στην επένδυση σε ανθρώπινους πόρους, πέραν της περιβαλλοντικής πτυχής και της βιωσιμότητας του μέτρου.

4. **Προτάσεις της ΕΟΚΕ για την ενίσχυση των απαιτήσεων ενημέρωσης των καταναλωτών στην ΕΕ**

4.1. Η αύξηση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών μέσω της ενίσχυσης των πληροφοριών για τις συναφείς πτυχές των προϊόντων και των υπηρεσιών μπορεί να επιτευχθεί με τη λήψη τόσο προορατικών μέτρων όσο και μέτρων αντίδρασης. Τα πρώτα περιλαμβάνουν την επισήμανση των προϊόντων και τις συμβατικές πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες, καθώς και ενημερωτικές και διαφημιστικές εκστρατείες για τον σκοπό αυτό, παρέχοντας τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η ενδυνάμωση των καταναλωτών για την πράσινη μετάβαση και η αύξηση της ευαισθητοποίησης τους σχετικά με τα δικαιώματά τους αποτελεί σημαντικό καθήκον στο οποίο οι οργανώσεις καταναλωτών κατέχουν καίριο ρόλο.

4.1.1. Επιπλέον, ο κανονισμός (ΕΕ) 2017/2394 πρέπει να αξιολογηθεί για να αναλυθούν τυχόν περαιτέρω ανάγκες επικαιροποίησης του πλαισίου συνεργασίας των αρχών προστασίας των καταναλωτών.

4.2. Θα πρέπει επίσης να δημιουργηθεί μια υπηρεσία μίας στάσης για την προστασία των καταναλωτών, που θα διευκολύνει τα δικαιώματα ενημέρωσης των καταναλωτών, τερματίζοντας τη σημερινή πιο ασύμμετρη κατάσταση κατακερματισμού ανά τομέα

4.3. Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι η παρούσα πρωτοβουλία αποσκοπεί επίσης στη βελτίωση της ιχνηλασιμότητας των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών, δεδομένης της συμμετοχής μεσαζόντων που την καθιστούν δύσκολη, και ιδίως όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπου η ιχνηλάτηση δεν μπορεί πάντα να είναι αποτελεσματική, και ότι αυτά μπορούν να ενσωματωθούν στην εφαρμογή του ψηφιακού διαβατηρίου προϊόντος όπου αυτό δεν προβλέπεται.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ:	116
Ψήφοι κατά:	127
Αποχές:	11

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 74 παράγραφος 5 του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και τις διατάξεις εφαρμογής που εγκρίθηκαν στις 15 Νοεμβρίου 2022, επισυνάπτεται ως παράρτημα η ακόλουθη δήλωση:

Η πρόταση γνωμοδότησης που εγκρίθηκε αφορούσε την κοινωνικοπεριβαλλοντική ιχνηλασιμότητα των προϊόντων. Ειδικότερα, στην παρούσα πρόταση συμπεριλήφθηκαν τρεις συγκεκριμένες πρωτοβουλίες:

α) *Συμπερίληψη στην επισήμανση των προϊόντων πληροφοριών σχετικά με την προέλευση των πρώτων υλών και τις διαδικασίες παραγωγής και διανομής, έτσι ώστε οι καταναλωτές να μπορούν να εκτιμούν τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις της εμπορίας τους.*

Οι πληροφορίες αυτές απαιτούνται ήδη στον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής, της υγείας, της φορολογίας κ.λπ. και, ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να αναπαραχθούν στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών με τυχόν αναγκαίες προσαρμογές στο θέμα αυτό.

β) *Θέσπιση συστήματος κοινωνικής, δεοντολογικής ή επαγγελματικής αξιολόγησης, όπως αυτό που ήδη εφαρμόζεται για την αξιολόγηση των κινδύνων για τα τρόφιμα και την ασφάλεια, ώστε ο αντίκτυπος των προϊόντων στην κοινωνικο-εργατική σφαίρα να μπορεί να εκτιμηθεί αντικειμενικά και τα κράτη μέλη να μπορούν να το χρησιμοποιούν με ενιαίο τρόπο κατά τη θέσπιση προληπτικών μέτρων. Αυτό θα μπορούσε να ενσωματωθεί, κατά περίπτωση, ως προληπτική επισήμανση με εικονογράμματα, όπως αυτά που χρησιμοποιούνται, για παράδειγμα, στις χημικές ουσίες οικιακής χρήσης που κυκλοφορούν σήμερα στην αγορά.*

γ) *Επέκταση του υφιστάμενου συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης για τα προϊόντα, δεδομένης της μέχρι στιγμής εκτεταμένης και θετικής πείρας και της εξοικονόμησης κόστους που θα συνεπαγόταν αυτό, με την ενσωμάτωση άλλων λόγων για την ανταλλαγή κοινοποιήσεων, όπως οι λόγοι που σχετίζονται με κοινωνικές, δεοντολογικές ή εργασιακές πτυχές που συνδέονται με τα προϊόντα.*

Η ιχνηλασιμότητα αυτή θα επιτρέψει επίσης την αποτελεσματική εφαρμογή προληπτικών μέτρων από τα κράτη μέλη για την καταπολέμηση των παράτυπων εμπορικών πρακτικών, όπως η προβολή ψευδεπίγραφης κοινωνικής ταυτότητας στις πληροφορίες για τα προϊόντα, όπως συμβαίνει με τις πρακτικές προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας στην πρόσφατα εκδοθείσα οδηγία για την ενδυνάμωση των καταναλωτών κατά την πράσινη μετάβαση, την οποία η παρούσα πρόταση αποσκοπεί να ενισχύσει με τη διεύρυνση των στόχων της.

Ταυτόχρονα, η παρούσα πρόταση γνωμοδότησης δεν αποτελεί απλά μέρος των θεμάτων προτεραιότητας που θέτει η ΕΕ, όπως οι κοινωνικά υπεύθυνες οικονομικές δραστηριότητες και οι πολιτικές που αποσκοπούν στην ενημέρωση των καταναλωτών και την προστασία των δικαιωμάτων τους για την υπεύθυνη κατανάλωση· τουναντίον, επιδιώκει να θεσπίσει το αναγκαίο κανονιστικό πλαίσιο για την ανάπτυξή τους.

Θεωρείται ότι, όπως συνέβη με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στον τομέα του περιβάλλοντος, θα πρέπει να υποβληθεί πρόταση με θέμα την ενίσχυση των δικαιωμάτων περισσότερων από 400 εκατομμυρίων καταναλωτών, με παράλληλη διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού στην ευρωπαϊκή ενιαία αγορά, δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση, όσον αφορά τα στοιχεία της κοινοποίησης έγκαιρης προειδοποίησης για την ασφάλεια των προϊόντων, θα έχει αντίκτυπο κυρίως στην παραγωγή και την εμπορία εταιρειών τρίτων χωρών και μη ευρωπαϊκών πολυεθνικών εταιρειών, το οποίο συνεπάγεται επίσης την προστασία των ευρωπαϊκών μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η διανομή των προϊόντων των οποίων δεν θα επηρεαστεί ούτε θα επιβαρυνθεί περαιτέρω η διοίκησή τους.

Θεωρείται επίσης ότι η ύπαρξη κοινωνικού και εργατικού δικαίου δεν δικαιολογεί την απουσία ειδικής ρύθμισης στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών που θα επέτρεπε την πλήρη εφαρμογή και θα προέβλεπε επίσης τους μηχανισμούς πρόληψης που προτείνονται στην παρούσα γνωμοδότηση.

Τέλος, η παρούσα πρόταση γνωμοδότησης αποσκοπεί επίσης στην αντιμετώπιση των προβληματισμών που εκφράζουν εν προκειμένω οι οργανώσεις καταναλωτών και οι οργανώσεις του κοινωνικού, εργατικού και δίκαιου εμπορίου.

Πρέπει να έχουμε κατά νου ότι η ίδια η ονομασία της ΕΟΚΕ σημαίνει ότι το όργανο αποδίδει την ίδια σημασία στο οικονομικό και στο κοινωνικό σκέλος.